

Inkeri (Pietarin ja Inkerinmaan kuulumisia) no. 22, 21.3.1917 s. 2 - Toimitus Bol'shaja Konjušennaja 8, Pietari :

Puolan kansalle!

Väliaikaisen hallituksen julistus.

Väliaikainen hallitus on antanut seuraavan julistuksen Puolan kansalle:

„P u o l a l a i s e t!

Venäjän vanha valtiojärjestys, tuo meidän ja teidän orjuuttamisen ja hajaannuttamisen lähde, on nyttemmin kumottu ikiajoiksi. Vapautunut Venäjä kiirehtii täyden valtiovallan omaavan väliaikaisen hallituksensa kautta esittämään teille veljellisen tervehdysten ja kutsuu teitä uuteen elämään, vapauteen.

Vanha valtiovalta antoi teille petollisia lupauksia, joita se olisi voinut, vaan ei tahtonut täyttää. Keskusvallat käyttivät hyväkseen sen virheitä vallatakseen ja hävittääkseen teidän maanne. Pitäen yksinomaisena tarkoituksenaan taistelua Venäjää ja sen liittolaisia vastaan antoivat ne teille näennäiset valtiolliset oikeudet, eikä kuitenkaan koko Puolan kansalle, vaan ainoastaan Puolan yhdelle osalle, jonka viholliset ovat väliaikaisesti vallanneet. Tällä hinnalla he tahtoivat ostaa sen kansan veren, joka ei koskaan ole taistellut despoottisuuden säilyttämisen puolesta. Ei Puolan armeija suostu nytkään taistelemaan vapauden sortamisen puolesta, isänmaansa silpomisen puolesta vuosisataisen vihollisensa käskystä.

Veljet puolalaiset! Teillekin koittaa suurten ratkaisujen hetki. Vapaa Venäjä kutsuu teitä kansojen vapauden esitaistelijain riveihin. Ikeensä heittänyt Venäjän kansa tunnustaa myöskin Puolan veljeskansalle täyden oikeuden omin tahdoin ratkaista kohtalonsa. Uskollisena liittolaissopimukselle, uskollisena liittolaisten yhteiselle taistelusuunnitelmalle sotaista germaanisuutta vastaan pitää väliaikainen hallitus riippumattoman Puolan valtion, jonka muodostaa kaikki maat, missä väestön enemmistö on Puolan kansaa, luomista vastaisen uudistetun Europan kestävän rauhan luotettavana takuuna. Vapaan sotaliiton yhdistämänä Venäjään tulee Puolan valtiosta luja este keskusvaltojen hyökkäyksille slaavilaisuutta vastaan.

Vapautunut ja yhdistynyt Puolan kansa tulee itse määräämään oman valtiorakenteensa, lausuen julki tahtonsa perustuslakia säättävän kokouksensa kautta, joka on kutsuttu koolle Puolan pääkaupunkiin ja valittu yleisen äänestyksen perusteella. Venäjä uskoo, että vuosisatojen yhteisen elämän Puolaan liittämät kansat saavat täten lujasti turvatuksi sisäisen ja kansallisen olemassaolon. Venäjän perustuslakia säättävän kansalliskokouksen tehtäväksi tulee lopullisesti lujittaa uusi veljesliitto ja antaa suostumuksensa niihin Venäjän valtioalueen muutoksiin, jotka ovat tarpeen vapaan Puolan luomiseksi sen kaikista kolmesta nykyään erillään olevista osista.

Ottakaa vastaan siis, veljet puolalaiset, se veljenkäsi, jonka teille ojentaa vapaa Venäjä. Menneen ajan suurten perintöjen uskollisina vaalijoina nouskaa nyt vastaan ottamaan teidän historianne uutta valoisaa päivää, Puolan uudelleen syntymisen päivää. Käyköön meidän tunteittemme ja sydämiemme liitto valtakuntiemme vastaisen liiton edellä, ja kaikukoon uudistunein ja vastustamattomin voimin teidän vapauttamisenne kunniakkaitten ennustajain vanha kehotus: Eteenpäin taisteluun olka olkaa vasten ja käsi kädessä meidän ja teidän vapautenne puolesta.

Pääministeri ruhtinas L j v o v.

Ulkoministeri P. N. M i l j u k o v.

Sota- ja meriministeri A. I. G u t s h k o v.

Kulkulaitosministeri N. V. N e k r a s o v.

Kauppa- ja teollisuusministeri A. I. K o n o v a l o v.

Rahaministeri M. I. T e r e s h t s h e n k o.

Kansanvalistusministeri A. A. M a n u i l o v.

Pyhän Synodin Yliprokuraattori V. L. L j v o v.

Maanviljelysministeri A. I. S h i n g a r e v.

Oikeusministeri A. F. K e r e n s k i.

Puolan edustajat saapuneet Pietariin.

Pietari, maalisk. 17 p. (P.T.)

Sisäministeriöön saapuivat roomalais-katolisen papiston puolalaiset edustajat, puolalaisten demokraattien komitea, kansallinen komitea, puolalainen kolo sekä Minskin, Volhynian ja Podolian kuvernementtien puolalaisten kansallisten järjestöjen edustajat. Piispa Cieplak kiitti suuresta julistuskirjasta, jossa toteutetaan kansojen veljeyden asia. Sen jälkeen lausui puolalaisten demokraattien edustaja Lednicki sydämellisin sanoin väliaikaiselle hallitukselle puolalaisten kiitollisuuden. Puolalaisen kolon puolesta lausui Sebeko: Venäjä on vallottanut Varsovan ja se on jalomielisyydellään voittanut puolalaisten sydämet. Kreivi Vilepolski tervehti väliaikaista hallitusta selittäen, että kansallinen komitea tulee pysymään uskollisena sille valtaistuimelle, jonka puolelle se asettui sodan alussa. Lopuksi tervehti puolalaisten lähetystö sydämellisesti sisäministeriöön saapuneita ministerejä.

Kansalliskirjaston digitoidut sanomalehdet.

13. 1917 г., марта 16(29), Петроград. — Воззвание Временного правительства к польскому народу с обещанием создать польское государство после решения этого вопроса Учредительным собранием

Поляки

Старый государственный порядок России, источник нашего и вашего порабощения и разъединения, ныне низвергнут навсегда. Освобожденная Россия в лице своего Временного правительства, облеченного полнотой власти, спешит обратиться к вам с братским приветом и зовет вас к новой жизни, свободе.

Старая власть дала вам лицемерные обещания, которые могла, но не хотела исполнять. Срединные державы воспользовались ее ошибками, чтобы занять и опустошить ваш край. Исключительно в целях борьбы с Россией и ее союзниками они дали вам призрачные государственные права, и притом не для всего польского народа, а лишь для одной части Польши, временно занятой врагами. Этой ценой они хотели купить кровь народа, который никогда не боролся за сохранение деспотизма. Не пойдет и теперь польская армия сражаться за дело угнетения свободы, за разъединение своей родины под командой своего векового врага.

Братья-поляки. Настает и для вас час великих решений. Свободная, Россия зовет вас в ряды борцов за свободу народов. Сбросивший иго русский народ признает и за братским польским народом всю полноту права собственной волей определить судьбу свою. Верное соглашениям с союзниками, верное общему с ними плану борьбы с воинствующим германизмом, Временное правительство считает создание независимого польского государства, образованного из всех земель^[1], населенных в большинстве польским народом, надежным залогом прочного мира в будущей обновленной Европе. Соединенное с Россией свободным военным союзом^[2], польское государство будет твердым оплотом против напора средних держав на славянство.

Освобожденный и объединенный польский народ сам определит государственный строй свой, высказав волю свою через учредительное собрание, созванное в столице Польши и избранное всеобщим голосованием. Россия верит, что связанные с Польшей веками совместной жизни народы получат при этом прочное обеспечение своего гражданского и национального существования.

Российскому Учредительному собранию предстоит скрепить окончательно новый братский союз и дать свое согласие на те изменения государственной территории России, которые необходимы для образования свободной Польши из всех трех ныне разрозненных частей ее.

Примите же, братья-поляки, братскую руку, которую протягивает вам свободная Россия. Верные хранители великих преданий прошлого, встаньте теперь навстречу светлому дню вашей истории, дню воскресения Польши. Пусть союз наших чувств и сердец предварит будущий союз наших государств, пусть с обновленной и неотразимой силой прозвучит старый призыв славных провозвестников вашего освобождения: вперед, на борьбу, плечом к плечу и рука с рукою, за нашу и вашу свободу.

Министр-председатель князь Львов
Министр иностранных дел П. Миллюков
Министр военный и морской [подпись отсутствует]
Министр путей сообщения Н. Некрасов
Министр торговли и промышленности А. Коновалов
Министр финансов М. Терещенко
Министр народного просвещения А. Мануйлов
Обер-прокурор святейшего синода В. Львов
Министр земледелия А. Шингарев
Министр юстиции А. Керенский

¹ Точку зрения Временного правительства по польскому вопросу до опубликования Петроградским Советом рабочих и солдатских депутатов обращения к польскому народу изложил министр иностранных дел Милюков в беседе с послом Великобритании Бьюкененом, переданной 6(19) марта 1917 г. по телеграфу в Лондон. В этой телеграмме мы читаем: «...Что касается Польши, то он решительно против как независимости, так и отдельной армии и считает, что Польша должна быть автономна и иметь территориальные войска, которые явятся составной частью русской армии...» («Красный Архив», 1927, № 5 (24), стр. 114).

В сообщении Пресс-бюро Временного государственного совета от 27 апреля 1917 г. относительно приведенного выше воззвания говорилось следующее: «... Не подлежит сомнению, что воззвание Временного правительства к полякам было издано под давлением Совета рабочих и солдатских депутатов, который за три дня до этого огласил независимость Польши...» (WAP. Krakow, NKN 133, str. 509).

² Оценку этого плана В. И. Лениным и Седьмой (Апрельской) Всероссийской конференции РСДРП (б) см. в док. 33 и 34.]

Подлинник, машинописный текст.

ЦГАОР СССР, ф. 6, оп. 2, д. 177, лл. 1—2;

«Журнал заседаний Временного правительства», 16(29) III 1917.

Источник : Документы и материалы по истории советско-польских отношений. № 13. Т. I. Февраль 1917 г.-ноябрь 1918 г. / Ин-т славяноведения АН СССР, Сектор истории польско-советских отношений Польской АН; Отв.ред. И.А. Хренов, Н. Гонсеровская-Грабовская. — М.: Изд-во АН СССР, 1963. — 550 с.